

Lekcja

(22 czerwca 2020 r. – poniedziałek / 23 czerwca 2020 r. – wtorek)

Temat: Praca z arkuszem egzaminacyjnym.

Proszę o przeanalizowanie poniższego arkusza egzaminacyjnego. Spróbuj wykonać wszystkie zadania.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Adam Mickiewicz
Dziady część II

GUŚLARZ
A czegoż potrzeba dla duszy,
Aby uniknąć katuszy?
Czy prosisz o chwałę nieba?
Czy o poświęcone gody?
Jest dostatkiem mleka, chleba,
Są owoce i jagody.
Mów, czego trzeba dla duszy,
Aby się dostać do nieba?

WIDMO

Do nieba?... bluźnisz daremnie...
O nie! ja nie chcę do nieba;
Ja tylko chcę, żeby ze mnie
Prędejsz się dusza wywlekła.
Stokroć wolę pójść do piekła,
Wszystkie męki zniosę snadnie²;
Wolę jęczeć w piekle na dnie,
Niż z duchami nieczystymi
Błąkać się wiecznie po ziemi,
Widzieć dawnych uciech ślady,
Pamiętki dawnej szkarady;
Od wschodu aż do zachodu,
Od zachodu aż do wschodu
Umierać z pragnienia, z głodu
I karmić drapieżne ptaki. [...]

CHÓR PTAKÓW NOCNYCH

Darmo żebrze, darmo płacze:
My tu czarnym korowodem,
Sowy, kruki i puchacze,
Niegdyś, panku, sługi twoje.
Któryś ty pomorzył głodem,
Zjemy pokarmy, wypijem napoje.
Hej, sowy, puchacze, kruki,
Szponami, krzywymi dzioby
Szarpajmy jadło na sztuki!
Chociażbyś trzymał już w gębie,
I tam ja szponę zagłębię;
Dostanę aż do wątroby.
Nie znałeś litości, panie! [...]

KRUK

Nie lubisz umierać z głodu!
A pomnisz, jak raz w jesieni
Wszedłem do twego ogrodu?
Gruszka dojrzewa, jabłko się czerwieni;
Trzy dni nic nie miałem w ustach,
Otrząsnąłem jabłek kilka.
Lecz ogrodnik skryty w chrustach
Zaraz narobił hałasu
I poszczuł psami jak wilka.
Nie przeskoczyłem tarasu³,
Dopędziła mię obława;
Przed panem toczy się sprawa,
O co? o owoce z lasu,
Które na wspólną wygodę
Bóg dał jak ogień i wodę.

² Snadnie – łatwo.

³ Taras – tu: ogrodzenie.

Ale pan gniewny zawoła:
 „Potrzeba dać przykład grozy”.
 Zbiegł się lud z całego sioła⁴,
 Przywiązano mnie do sochy⁵,
 Zbito dziesięć pęków łyzy.
 Każdą kość, jak z kłosa żyto,
 Jak od suchych strąków grochy,
 Od skóry mojej odbito!
 Nie znałeś litości, panie!

Adam Mickiewicz, *Dziady* część II, <https://lektury.gov.pl/lektura/dziady-czesc-ii>

Zadanie 1.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Z przytoczonego fragmentu wynika, że Widmo przybyło na obrzęd dziadów, by uzyskać zbawienie i dostać się do nieba.	P	F
Z wypowiedzi Guślarza możemy dowiedzieć się, jaka kara spotkała Widmo po śmierci.	P	F

Podpowiadamy, jak rozwiązywać...	
Na początek...	<ul style="list-style-type: none"> Przeczytaj uważnie przytoczony fragment. Rozwiązując zadanie, pamiętaj, że zadania mogą odnosić się do przytoczonego fragmentu lub całej lektury.
Zadanie 1.	<p>Pomożemy Ci rozwiązać pierwsze zadanie.</p> <p>Zwróć uwagę na to, że w przytoczonym fragmencie <i>Dziadów</i> cz. II wypowiada się tylko kilku bohaterów utworu Adama Mickiewicza. Aby poprawnie rozwiązać zadanie pierwsze, musisz dokładnie przeanalizować wypowiedzi wszystkich tych postaci.</p> <p>Zacznijmy od pierwszego stwierdzenia. Sprawdź, czy w przytoczonym fragmencie znajdziesz informację o tym, po co Widmo przybyło do cmentarnej kaplicy. Informacja ta powinna pojawić się w wypowiedzi Widma, gdyż podczas obrzędu dziadów wszystkie przywoływane duchy udzielały Guślarzowi odpowiedzi na to pytanie. Następnie sprawdź, czy Widmo przybyło na obrzęd po to, by uzyskać zbawienie i dostać się do nieba.</p> <p>Przejdźmy teraz do drugiego stwierdzenia. Odszukaj w przytoczonym fragmencie wszystkie wypowiedzi Guślarza; jeszcze raz uważnie je przeczytaj. Zwróć uwagę na to, że z przytoczonego fragmentu dowiadujemy się, jaka kara spotkała Widmo; sprawdź jednak, kto o tej karze mówi.</p>

⁴ Sioło – wieś.

⁵ Socha – słup, do którego przywiązywano skazańca, by wymierzyć mu chłostę.

Zadanie 2.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z opowieści Kruka wynika, że Widmo zostało ukarane za brak

- A. wiary.
- B. dobroci.
- C. pokory.
- D. skromności.

Zadanie 3.

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Chór Ptaków Nocnych to dawni

A	B
---	---

, którzy podczas dziadów

C	D
---	---

.

A. poddani	C. wspominają wspólne biesiady
B. przyjaciele	D. oskarżają Widmo o bezduszość

Zadanie 4.

Odwołując się do przytoczonego fragmentu *Dziadów* cz. II, napisz, kim za życia byli Sowa i Kruk i w jaki sposób zostali skrzywdzeni przez Widmo.

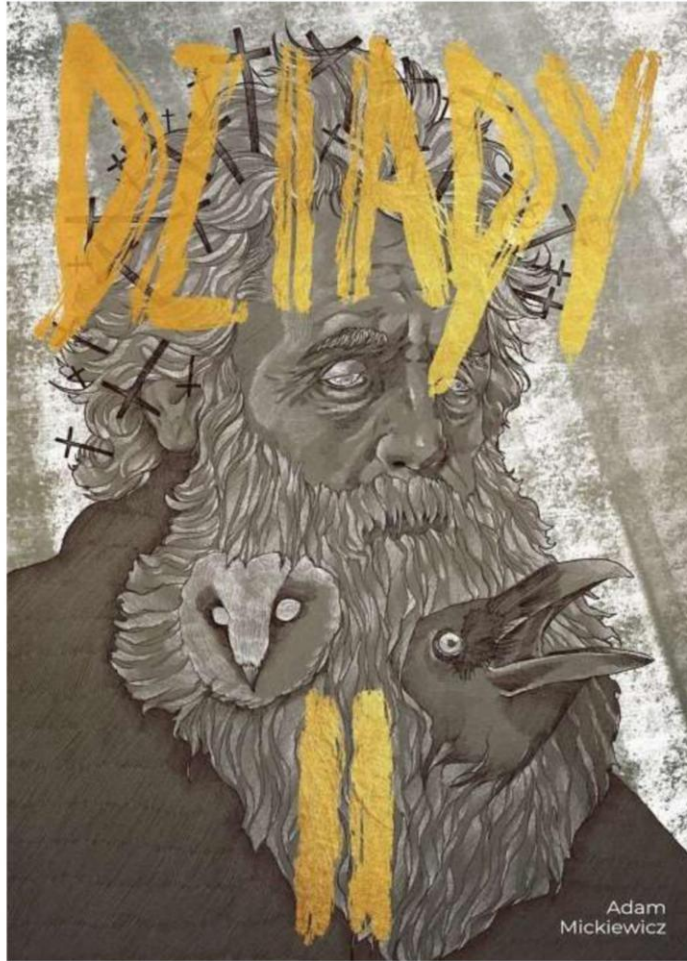
.....

.....

.....

Zadanie 5.

Poniżej zamieszczono okładkę do jednego z wydań utworu Adama Mickiewicza pt. *Dziady* część II.

Autor okładki za pomocą różnych elementów graficznych przedstawił swoją interpretację *Dziadów* cz. II. Wybierz dwa elementy graficzne i wyjaśnij ich sens w kontekście całego utworu Adama Mickiewicza.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń, w odniesieniu do całego utworu *Dziady* cz. II. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Akcja II cz. <i>Dziadów</i> rozgrywa się w kilku miejscach.	P	F
Akcja II cz. <i>Dziadów</i> rozgrywa się w ciągu jednej nocy.	P	F

Zadanie 7.

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Utwór A. Mickiewicza pt. *Dziady* cz. II należy do A B, o czym świadczą C D.

A. epiki

B. dramatu

C. dialogi i obecność narratora.

D. didaskalia i wypowiedzi bohaterów.

Zadanie 8.

8.1. Wyjaśnij, jak rozumiesz słowa: *Bo kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże.*

.....

.....

.....

8.2. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, której bohater, mimo że początkowo postępował źle, zmienił swoje postępowanie. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Tytuł:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9.

Przeczytaj fragment utworu.

Chłopiec przyklęknął, chwycił w dłoń piasku,
Piekielne wzywał potęgi,
Klął się przy świętym księżycu blasku...
Lecz czy dochowa przysięgi?

„Dochowaj, strzelcze, to moja rada:
Bo kto przysięgę naruszy,
Ach, biada jemu, za życia biada!
I biada jego złej duszy!”

9.1. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, z której pochodzi powyższy fragment.

Tytuł:

9.2. Odwołując się do znajomości całego utworu, napisz, jaką przysięgę złożył strzelec dziewczynie.

.....
.....

9.3 Odwołując się do znajomości całego utworu, napisz, kto i jaką karę wymierzył strzelcowi za niedotrzymanie przysięgi.

.....
.....
.....
.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Adam Mickiewicz

Dziady część II

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Teraz wy, pośrednie duchy,
Coście u tego padolu
Ciemnoty i zawieruchy
Żyłyście z ludźmi pospołu;
Lecz, od ludzkiej wolne skazy,
Żyłyście nie nam, nie światu,
Jako te cząbry i ślazy⁶,
Ni z nich owocu, ni kwiatu.
Ani się ukarmi zwierzę,
Ani się człowiek ubierze;
Lecz w wonne skręcone wianki
Na ścianie wiszą wysoko. [...]
Was tym światłem i kadzidłem
Zapraszamy, zaklinamy. [...]

DZIEWCZYNA

Tu niegdyś w wiosny poranki
Najpiękniejsza z tego sioła⁷,
Zosia, pasając baranki,
Skacze i śpiewa wesoła.

La la la la

Oleś za gołąbków parę
Chciał raz pocałować w usta;
Lecz i prośbę, i ofiarę
Wyśmiała dziewczyna pusta.

La la la la

Józio dał wstążkę pasterce,
Antoś oddał swoje serce;
Lecz i z Józia, i z Antosia
Śmieje się pierzchliwie Zosia.

La la la la

Tak, Zosią byłam, dziewczyną z tej wioski.
Imię moje u was głośne,
Że chociaż piękna, nie chciałam zamęścia
I dziewiętnastą przeigrawszy wiosnę,
Umarłam, nie znając troski

⁶ Cząber, ślaz – rośliny ozdobne.

⁷ Sioło – osada, wieś.

Ani prawdziwego szczęścia.
Żyłam na świecie; lecz, ach! nie dla świata!
Myśl moja, nazbyt skrzydlata,
Nigdy na ziemskiej nie spoczęła błoni⁸.
Za lekkim zefirkiem⁹ goni,
Za muszką, za kraśnym¹⁰ wiankiem,
Za motylkiem, za barankiem;
Ale nigdy za kochankiem.
Pieśni i fletów słuchałam rada:
Często, kiedy sama pasę,
Do tych pasterzy goniłam stada,
Którzy mą wielbili krasę;
Lecz żadnego nie kochałam.
Za to po śmierci nie wiem, co się ze mną dzieje,
Nieznajomym ogniem pałam;
Choć sobie igram do woli,
Latam, gdzie wietrzyk zawieje,
Nic mię nie smuci, nic mię nie boli,
Jakie chcę, wyrabiam cuda.
Przędę sobie z tęczy rąbki¹¹,
Z przezroczystych łez poranku
Tworzę motylki, gołąbki.
Przecież nie wiem, skąd ta nuda:
Wyglądam kogoś za każdym szelestem,
Ach, i zawsze sama jestem!
Przykro mi, bez ustanku
Wiatr mną jak piórkiem pomiata.
Nie wiem, czy jestem z tego, czy z tamtego świata.
Gdzie się przybliżam, zaraz wiatr oddali,
Pędzi w górę, w dół, z ukosa:
Tak pośród pierzchliwej fali
Wieczną przelatując drogę,
Ani wzbić się pod niebiosa,
Ani ziemi dotknąć nie mogę. [...]

GUŚLARZ

Czego potrzebujesz, duszeczko,
Żeby się dostać do nieba? [...]

DZIEWCZYNA

Nic mnie, nic mnie nie potrzeba!
Niechaj podbiegną młodzieńce,
Niech mię pochwyć za ręce,
Niechaj przyciągną do ziemi,
Niech poigram chwilkę z niemi.
Bo słuchajcie i zważcie u siebie,

⁸ Błonie – duża przestrzeń, równina pokryta trawą.

⁹ Zefir – łagodny wietrzyk.

¹⁰ Kraśny – piękny, urodziwy.

¹¹ Rąbki – chusty.

Że według bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

CHÓR

Bo słuchajmy i zważmy u siebie,
Że według bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, <https://lektury.gov.pl/lektura/dziady-czesc-ii>

Zadanie 1.

Które wypowiedzenie zawiera informację o przeszłości Dziewczyny? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *Nieznajomym ogniem palam.*
- B. *Wyglądam kogoś za każdym szelestem.*
- C. *Ani wzbić się pod niebiosą, ani ziemi dotknąć nie mogę.*
- D. *Lecz i z Józia, i z Antosia śmieje się pierzchliwie Zosia.*

Zadanie 2.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z wypowiedzi Dziewczyny wynika, że po śmierci dręczy ją

- A. samotność.
- B. nadmiar obowiązków.
- C. lęk przed zemstą młodzieńców.
- D. brak jakichkolwiek przyjemności.

Zadanie 3.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z historii Zosi wynika, że

- A. zdrada zawsze zostanie ukarana.
- B. miłość nie gwarantuje szczęścia.
- C. uczuciami innych nie wolno gardzić.
- D. szczęście polega na wybaczeniu win.

Zadanie 4.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z *Dziadów* cz. II dowiadujemy się, że Dziewczyna odkupi swoje winy, gdy

- A. poprosi o dwa ziarnka gorczycy.
- B. odwzajemni uczucia ziemskich zalotników.
- C. miną dwa lata jej tułaczki między niebem a ziemią.
- D. odbędzie się uczta przygotowana przez młodzieńców.

Zadanie 5.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W <i>Dziadach</i> cz. II wraz z pojawieniem się Dziewczyny akcja dramatu przenosi się w inne miejsce.	P	F
W <i>Dziadach</i> cz. II chór współtworzy atmosferę grozy i tajemniczości.	P	F

Zadanie 6.

Oceń, czy poniższe informacje dotyczące funkcji środków stylistycznych we fragmencie *Dziadów* cz. II są prawdziwe. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Środek stylistyczny i przykład	Funkcja w utworze		
zdrobnienia: np. <i>muszką, motylkiem, barankiem</i>	oddają sposób postrzegania świata przez Zosię	P	F
porównanie: <i>wiatr mną jak piórkiem pomiata</i>	obrazuje sytuację, w jakiej znajduje się bohaterka	P	F

Zadanie 7.

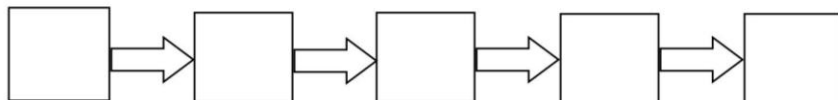
Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących obrzędu dziadów. Wybierz F przy zdaniu fałszywym.

1.	Dziady to nazwa obrzędu ludowego poświęconego zmarłym przodkom.	F
2.	Celem obrzędu dziadów było przywrócenie zmarłych do życia.	F
3.	Obrzędowi dziadów przewodniczył Guślarz.	F

Zadanie 8.

Odwołując się do całego utworu Adama Mickiewicza *Dziady* cz. II, ułóż podane niżej zdarzenia zgodnie z kolejnością chronologiczną. Wpisz litery (A–E) w kratki we właściwej kolejności.

- A. Pojawienie się milczącego upiora.
- B. Zebranie się pospólstwa w cmentarnej kaplicy.
- C. Przywołanie przez Guślarza ducha Dziewczyny.
- D. Spełnienie przez uczestników obrzędu prośby duchów lekkich.
- E. Wygłoszenie przez chór przestrogi dotyczącej postępowania Widma.

Zadanie 9.

Obejrzyj zamieszczoną poniżej ilustrację.

Czy Twoim zdaniem ilustracja ta mogłaby być ilustracją do książki Adama Mickiewicza *Dziady* cz. II? Uzasadnij swoją odpowiedź. Podaj dwa argumenty, odwołujące się do utworu oraz załączonej ilustracji.

Stanowisko:

Argument 1.:

.....

.....

Argument 2.:

.....

.....